

Innst. S. nr. 127

(2004-2005)

Innstilling til Stortinget fra kontroll- og konstitusjonskomiteen

St.meld. nr. 4 (2004-2005)

Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om anmodnings- og utredningsvedtak i stortings- sesjonen 2003-2004

Til Stortinget

1. SAMMENDRAG

Stortingets forretningsorden § 12 annet ledd nr. 8b forutsetter at Regjeringen legger frem en årlig melding om oppfølging av stortingsvedtak som inneholder en anmodning til Regjeringen (anmodningsvedtak), og om behandlingen av private forslag som er vedtatt oversendt Regjeringen til utredning og uttalelse (utredningsvedtak). Ordningen ble innført for at Stortinget skal kunne føre en bedre kontroll med Regjeringens oppfølging av slike vedtak, jf. Innst. S. nr. 168 (1998-1999).

De siste årene har antallet anmodningsvedtak økt sterkt. For 20-30 år siden var antallet 0-4 i året, og så sent som på slutten av 1980-tallet var antallet fremdeles beskjedent. På slutten av 1990-tallet endret dette seg, og veksten etter århundreskiftet har vært meget stor.

Utviklingen de 5 siste stortingsperiodene har vært som følger: 127 vedtak i stortingsperioden 1999-2000, 183 i 2000-2001, 141 i 2001-2002, 247 i 2002-2003 og 182 i stortingsperioden 2003-2004. Reduksjonen av anmodningsvedtak i siste sesjon er i tråd med Stortingets ønske, jf. Dokument nr. 14 (2002-2003) og Innst. S. nr. 142 (2002-2003).

Statsministerens kontor har innhentet uttalelser fra de respektive departementer om oppfølging og behandling av vedtakene fra stortingsperioden 2003-2004, jf. kap. 2. Den nye departementsstrukturen som ble vedtatt 1. oktober 2004 er benyttet ved grupperingen av vedtakene.

I Innst. S. nr. 156 (2000-2001) gav kontroll- og konstitusjonskomiteen uttrykk for at dersom det i den før-

ste meldingen som fremmes etter at vedtak er gjort, opplyses at Regjeringen senere vil følge opp vedtaket, må det i den neste meldingen gis nærmere opplysninger om dette. Slike opplysninger er inntatt i kap. 3.

Det er ikke fattet noen utredningsvedtak i stortingsperioden 2003-2004.

Som ledd i komiteens behandling av meldingen, vedtok komiteen i møtet 19. oktober 2004 å be om eventuelle uttalelser fra de ulike fagkomiteene på de anmodningsvedtak som er omtalt i meldingen, jf. Stortingets forretningsorden § 12 annet ledd.

Komiteen har i forbindelse med sin behandling av meldingen mottatt henvendelser fra Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon, Norges Kystfiskerlag og Telemark Tekniske Fagskole.

2. KOMITEENS GENERELLE MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Berit Brørby, Kjell Engebretsen og Jørgen Kosmo, fra Høyre, André Oktav Dahl og Martin Engeset, fra Fremskrittspartiet, Carl I. Hagen og Henrik Rød, fra Sosialistisk Venstreparti, Siri Hall Arnøy og lederen Ågot Valle og fra Kristelig Folkeparti, Modulf Aukan, viser til at Stortinget de siste årene har fattet et betydelig antall anmodningsvedtak. Antallet i perioden 2003-2004 er redusert i forhold til perioden 2002-2003, men ligger fortsatt over nivået for 2001-2002. Stortinget har i forbindelse med Dokument nr. 14 (2002-2003) og Innst. S. nr. 142 (2003-2004) Frøiland-utvalgets innstilling uttrykt bekymring for omfanget av anmodningsvedtak og anser det ønskelig å begrense bruken av instruks fra Stortinget til særlig viktige saker. På tross av nedgangen i antall anmodningsvedtak sammenliknet med forrige år, finner komiteen grunn til å gjenta oppfordringen om å vise tilbakeholdenhet med å instruere Regjeringen. Overdreven bruk av instruksjonsmyndighet vil lett føre til uklare ansvarsforhold

mellom storting og regjering og vil kunne få som konsekvens at Stortingets mulighet for å kontrollere og ansvarliggjøre de enkelte statsråder, begrenses.

Komiteen konstaterer at tabell 1.1. Antall anmodningsvedtak de siste 5 årene, ikke er korrekt. I perioden 2002-2003 fattet Stortinget 242 anmodningsvedtak, mens tallet for 2003-2004 skal være 180. I tillegg er det ført opp to stortingsvedtak - ett i hver periode - hvor Stortinget har fattet vedtak om å oppheve et anmodningsvedtak.

Komiteen har merket seg at det heller ikke i denne rapporteringsperioden er fattet noe utredningsvedtak.

Komiteen har merknader til departementenes oppfølging av 18 vedtak i stortings sesjonen 2003-2004 og 4 vedtak for perioden 2002-2003. I tillegg kommer en rekke saker hvor Stortinget har bedt om å få seg forelagt en egen sak, men hvor tilbakemeldingen er skjedd i form av kommentarer i St.prp. nr. 1. Komiteen forutsetter at den enkelte fagkomité har vurdert hvorvidt man vil akseptere en slik fremgangsmåte eller om kravet om egen sak til Stortinget fastholdes.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at flere anmodningsvedtak inneholder en anmodning til Regjeringen om å komme tilbake til Stortinget med "en sak" eller "en egen sak". I flere svar på denne type vedtak uttaler Regjeringen at saken er omtalt i statsbudsjettet. I denne sammenheng vil flertallet påpeke at den naturlige oppfølging ville være å fremme en melding eller proposisjon til Stortinget basert på anmodningsvedtaket.

Flertallet har også merket seg at oppfølgingen av anmodningsvedtak der det er gitt klare føringer for hva Regjeringen skal gjøre, ikke alltid blir tilfredsstillende gjort rede for i den årlige meldingen om anmodningsvedtak. Der Regjeringen i saker blir bedt om å "fremme forslag", "legge til rette", "utrede", eller "endre retningslinjene", er det etter flertallets oppfatning ikke tilstrekkelig at dette blir fulgt opp med opplysninger om at vedtaket "vil bli omtalt" i en (budsjett)proposisjon eller melding. Flertallet finner ikke at dette er tilfredsstillende gjennomføring/iverksetting/effektivering/oppfølging av stortingsvedtak og ber Regjeringen følge opp Stortingets vedtak samt redegjøre i den årlige meldingen om anmodningsvedtak om når og hvorledes det gjøres.

Flertallet finner det heller ikke tilfredsstillende at det i mange svar fra Regjeringen i den årlige St.meld. nr. 4 ikke gis konkrete opplysninger, men henvises til andre dokumenter. Flertallet ber om at det i den årlige meldingen gis tilstrekkelige og fyllestgjørende opplysninger om selve vedtakets gjennomføring slik at det ikke er nødvendig å lete/søke i andre dokumenter.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til Innst. S. nr. 168 (1998-1999) og Frøiland-utvalget der problematikken er belyst. Disse medlemmer viser til Moderniseringsdepartementets budsjettfremlegg hvor oppfølgingen av anmodnings- og utredningsvedtak fremgår klart

og tydelig. Disse medlemmer ber om at det legges til rette for at også andre departement følger samme praksis.

Komiteen har videre merket seg at Regjeringen i noen tilfeller oversitter de frister Stortinget har fastsatt. Komiteen vil understreke Regjeringens plikt til å informere Stortinget straks det blir klart at en sak ikke vil bli fremmet innen fastsatt frist.

Anmodningsvedtak som anses besvart, er ikke kommentert.

2.1 Arbeids- og sosialdepartementet

2.1.1 Vedtak nr. 168, 15. desember 2003

"Stortinget ber Regjeringen om å utarbeide årlige rapporter som viser de funksjonshemmedes vilkår og situasjon på arbeidsmarkedet."

Arbeids- og administrasjonsdepartementet uttaler i brev 23. august 2003:

"Regjeringen vil i St.prp. nr. 1 (2004-2005) gi en oversikt over situasjonen for funksjonshemmede og yrkeshemmede i arbeidslivet."

2.1.1.1 KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til merknad fra kommunalkomiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, som påpeker "at Stortinget i Budsjett-innst. S. nr. 5 (2003-2004) påla Regjeringen å utarbeide en helhetlig rapport om forholdene for funksjonshemmede på arbeidsmarkedet. Flertallet påpeker at den oversikten som gis i St.prp. nr. 1 (2004-2005) ikke er tilstrekkelig og gir ikke god nok oversikt".

Flertallet forutsetter at Regjeringen følger opp Stortingets vedtak og kommer tilbake til Stortinget på egnet måte i løpet av vårsesjonen 2005.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at en enstemmig kommunalkomite i Budsjett-innst. S. nr. 5 (2004-2005) har bedt Regjeringen legge frem en bred og faglig anlagt attføringsmelding etter at forslaget om ny arbeids- og velferdsforvaltning er behandlet av Stortinget. Disse medlemmer mener at dette ivaretar behovet for en bred gjennomgang av attføringsfeltet, herunder forholdene for funksjonshemmede på arbeidsmarkedet.

2.1.2 Vedtak nr. 317, 22. april 2004

"Stortinget ber Regjeringa kome attende til Stortinget med eit forslag om lovfesting av kommunale råd for menneske med nedsett funksjonsevne i løpet av 2004."

Sosialdepartementet uttaler i brev 10. september 2004:

"Eit høyringsnotat blir sendt ut hausten 2004 med sikte på at ein proposisjon skal kunne leggjast fram snarast råd."

2.1.2.1 KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti, har merket seg Regjeringens svar og forutsetter at forslag om lovfesting av kommunale råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne blir lagt fram for Stortinget i løpet av vårsesjonen 2005.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at Regjeringen har sendt på høring et forslag om lovfesting av kommunale råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne med høringsfrist 15. mars 2005. Regjeringen vil følge opp høringsnotatet med en proposisjon til Stortinget i løpet av vårsesjonen 2005.

2.2 Barne- og familiedepartementet

2.2.1 Vedtak nr. 84, 27. november 2003

"Stortinget ber Regjeringen fremme sak om offentlige ansattes plikter både i forhold til taushetsplikt og opplysningsplikt."

Barne- og familiedepartementet uttaler i brev 7. september 2004:

"Barne- og familiedepartementet skal utarbeide et generelt rundskriv om taushetsplikt og adgang til å viderefremme opplysninger innenfor barnevernet. Det vil bli lagt vekt på å klargjøre hvilket rom taushetsplikten og adgangen til å viderefremme opplysninger gir for et best mulig samarbeid mellom barnevernet og andre etater og instanser. Det tas sikte på å ferdigstille rundskrivet høsten 2004.

Barne- og familiedepartementet vil videre nedsette en interdepartemental arbeidsgruppe som skal fremme anbefaling om hvordan ulike etater og instanser bør samarbeide for å beskytte barn mot å bli utsatt for vold i familien i lys av taushetsplikten og adgangen til å viderefremme opplysninger. Anbefalingen skal danne grunnlaget for en veileder. Det tas sikte på å ferdigstille veilederen rundt årsskiftet 2004/2005."

2.2.1.1 KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti, har merket seg departementets svar hvorefter man vil arbeide fram en veileder og et generelt rundskriv om taushetsplikt. Stortingets vedtak forutsatte at Regjeringen fremmet en egen sak om offentlig ansattes plikter både i forhold til taushetsplikt og opplysningsplikt. Flertallet registrerer at Regjeringen ikke har til hensikt å fremme egen sak og anser følgelig at vedtaket ikke er gjennomført.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at Barne- og familiedepartementet arbeider med ferdigstilling av en veileder og et rundskriv som vil ta for seg de tema Stortinget etterspør. Disse medlemmer viser videre til at dette i ettertid vil bli lagt frem for Stortinget i sammenheng med et budsjettforelegg, enten i Revidert nasjonalbudsjett for 2005 eller i sammenheng med statsbudsjettet for 2006.

2.3 Finansdepartementet

2.3.1 Vedtak nr. 575, 18. juni 2004

"Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2005 fremme forslag om å avvikle grunnavgiften for engangsemballasje fra 1. januar 2005."

Finansdepartementet uttaler i brev 13. september 2004:

"Regjeringen har behandlet saken i St.prp. nr. 1 (2004-2005) Skatte-, avgifts- og tollvedtak."

2.3.1.1 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen har merket seg at Regjeringen ikke fremmet forslag om å avvikle grunnavgiften på engangsemballasje slik Stortinget bad om, men tvert imot foreslo at avgiften prisjusteres og at man skulle komme tilbake til forslag om avvikling på et senere tidspunkt.

Komiteen registrerer at Regjeringens alternative forslag fikk tilslutning i Stortinget.

2.4 Forsvarsdepartementet

2.4.1 Vedtak nr. 539, 17. juni 2004

"Stortinget ber Regjeringen foreta en gjennomgang av statens eiendommer som skal avhendes, spesielt med tanke på hvilke eiendommer som er interessante i forhold til allmennhetens muligheter til friluftsliv og/eller kulturhistorie, og utarbeider en plan for hvordan allemannsretten og/eller vern av slike eiendommer best ivaretas."

Forsvarsdepartementet uttaler i brev 20. august 2004:

"Regjeringen vil komme tilbake til saken i St.prp. nr. 1 (2004-2005)."

2.4.1.1 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen har merket seg at Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti i Budsjett-innst. S. nr. 7 (2004-2005) fra forsvarskomiteen anser anmodningsvedtakene som fulgt opp.

2.4.2 Vedtak nr. 540, 17. juni 2004

"Stortinget ber Regjeringen klargjøre retningslinjene for salg av Forsvarets eiendommer slik at forholdet og hensynet til allemannsretten, friluftsliv, kulturhistoriske verdier, lokale og regionale myndigheter blir klarere."

Forsvarsdepartementet uttaler i brev 20. august 2004:

"Regjeringen vil komme tilbake til saken i St.prp. nr. 1 (2004-2005)."

2.4.2.1 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen har merket seg at Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti i Budsjett-innst. S. nr. 7 (2004-2005) fra forsvarskomiteen anser anmodningsvedtakene som fulgt opp.

2.5 Helse- og omsorgsdepartementet

2.5.1 Vedtak nr. 4, 6. oktober 2003

"Stortinget ber Regjeringen utrede fordeler og ulemper ved at utgiftene til eldreomsorgstjenester finansieres av Folketrygden på linje med uførepensjon, sykepenger, arbeidsledighetstrygd og alderspensjon som et system der pengene følger brukeren som selv velger leverandør av de godkjente omsorgstjenester og legge frem dette sakskomplekset for Stortinget før utgangen av 2004."

Sosialdepartementet uttaler i brev 13. september 2004:

"En omlegging som skissert i forslaget er kompleks og vil representere en omfattende omlegging av finansieringsordningene for de kommunale pleie- og omsorgstjenestene. Saken reiser også grunnleggende prinsipielle spørsmål knyttet til ansvarsdelingen mellom stat og kommune. Departementet har på denne bakgrunn igangsatt utredninger for å belyse de problemstillinger en slik finansieringsform gir og det er gitt støtte til kommunale utviklingsprosjekt for alternative lokale ressursfordelingsmodeller. Regjeringen tar sikte på å følge opp Stortingets anmodning i en ny stortingsmelding om pleie- og omsorg i et aldrende samfunn som fremmes i løpet av høsten 2005. Regjeringen tar i denne meldingen sikte på å legge frem et samlet forslag til ny ordning for finansiering og brukerbetaling i pleie- og omsorgstjenestene."

2.5.1.1 KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti, registrerer at Regjeringen tar sikte på å fremme en stortingsmelding om pleie og omsorg i et aldrende samfunn hvor problemstillingene i anmodningsvedtaket omtales. Flertallet konstaterer at meldingen først vil bli fremlagt høsten 2005, og ikke før utgangen av 2004 slik Stortingets vedtak forutsatte.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet konstaterer at Regjeringen har hatt god tid til å følge vedtaket i Stortinget med fremleggelse av en egen sak om dette våren 2005 og stiller seg meget undrende til årsaken til at Regjeringen har valgt å skyve saken til etter stortingsvalget 2005.

2.5.2 Vedtak nr. 414, 9. juni 2004

"Stortinget ber Regjeringen i statsbudsjettet for 2005 legge fram en plan for å øke kapasiteten i behandlings- og rehabiliteringstilbudet til rusmiddelmissbrukere."

Helsedepartementet uttaler i brev 23. august 2004:

"Helsedepartementet har i juli 2004 sendt ut et strategidokument "Bedre behandlingstilbud til rusmiddelmissbrukere" med det formål å bedre kvalitet på tjenestetilbudet og bidra til bedre og mer helhetlig behandlingstilbud til rusmiddelmissbrukere. Helse- og omsorgsdepartementet vil i forbindelse med statsbudsjettet for 2005 komme nærmere tilbake til spørsmål knyttet til kapasitetsmessige forhold."

2.5.2.1 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen viser til omtale av tiltak for rusmiddelmissbrukere i statsbudsjettet for 2005, og konstaterer at

det ikke er lagt fram noen enhetlig plan slik Stortingets vedtak forutsatte.

Komiteen er gjort kjent med at Regjeringen ikke ser seg i stand til å fremme sak for Stortinget i løpet av vårsesjonen 2005, og forutsetter at sak om en plan for å øke kapasiteten i behandlings- og rehabiliteringstilbudet til rusmiddelmissbrukere fremmes så snart som mulig i 2005.

2.6 Justis- og politidepartementet

2.6.1 Vedtak nr. 96, 2. desember 2003

"Stortinget ber Regjeringen legge til rette for at norske sammendrag av avgjørelser fra Menneskerettighetsdomstolen gjøres tilgjengelig på Internett."

Justis- og politidepartementet uttaler i brev 23. august 2004:

"Justisdepartementet vil omtale saken i St.prp. nr. 1 (2004-2005)."

2.6.1.1 KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti, har merket seg Justisdepartementets redegjørelse i St.prp. nr. 1 (2004-2005) hvor det heter:

"Departementet utreder dette nærmere, og flere aktører har meldt interesse for å utarbeide og gjøre tilgjengelig norske sammendrag av avgjørelser fra Den europeiske menneskerettighetsdomstol. Så langt har ingen skissert en slik løsning for å gjøre sammendragene gratis tilgjengelige på Internett uten betaling fra departementet. Departementet har derfor hatt behov for å vurdere hva en slik tjeneste vil koste, og hvordan den kan finansieres. Departementet antar at et tilbud vil kunne etableres i 2005."

Flertallet stiller seg undrende til departementets forklaring. Vedtaket har ingen forutsetning om gratis gjennomføring. Det ble fattet den 2. desember 2003 slik at departementet har hatt rikelig tid til å avklare spørsmål i tilknytning til gjennomføring av vedtaket.

Flertallet konstaterer på denne bakgrunn at Stortingets vedtak ikke er gjennomført og forutsetter at saken umiddelbart følges opp.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at det i forbindelse med behandlingen av St.prp. nr. 1 (2004-2005) ble bevilget 500 000 kr til dette formålet.

2.7 Kommunal- og regionaldepartementet

2.7.1 Vedtak nr. 158, 15. desember 2003

"Stortinget ber Regjeringen legge frem en egen sak om utvikling og samordning av innvandringsforskningen i Norge."

Kommunal- og regionaldepartementet uttaler i brev 10. september 2004:

"Anmodningsvedtak nr. 158 (2003-2004) er fulgt opp i forbindelse med omtalen av programområde 13.20 Innvandring i St.prp. nr. 1 (2004-2005). Spør-

målet drøftes også i en stortingsmelding om det flerkulturelle Norge."

2.7.1.1 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen registrerer at spørsmålet er omtalt i statsbudsjettet for 2005, men uten at det er fremmet egen sak om emnet.

2.8 Kultur- og kirkedepartementet

2.8.1 Vedtak nr. 81, 27. november 2003

"Stortinget ber Regjeringen ta initiativ overfor institusjoner på kunst- og kulturområdet med sikte på at samlingene i større grad kan bli tilgjengelig for allmennheten, privatpersoner, næringsliv og offentlige virksomheter, for eksempel gjennom utlån/utleie av kunst- og kulturgjenstander."

Kultur- og kirkedepartementet uttaler i brev 26. august 2004:

"Det vises til redegjørelse i St.prp. nr. 1 (2004-2005) for de initiativer som er tatt overfor institusjoner på kunst- og kulturområdet om saken. Regjeringen vil også omtale saken i stortingsmeldingen om kultur og næring."

2.8.1.1 KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til omtale i St.prp. nr. 1 (2004-2005) og konstaterer at det ikke er foreslått konkrete tiltak ut over rundskriv med oppfordring til institusjonene om å legge til rette for utlån. Flertallet har imidlertid merket seg at Regjeringen viser til den bebudede stortingsmelding om kultur og næring og forutsetter at Stortingets anmodningsvedtak vil bli fulgt opp i den forbindelse.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at Regjeringen som varslet vil gi en tilbakemelding til Stortinget om denne problemstillingen i stortingsmeldingen om kultur og næring. Meldingen vil bli fremmet av Kultur- og kirkedepartementet innen utgangen av mars 2005.

2.9 Miljøverndepartementet

2.9.1 Vedtak nr. 338, 13. mai 2004

"Stortinget ber Regjeringen opprette en ordning hvor forvaltningsregionene får en egen pott penger blant annet til fordeling til kommuner som har store rovviltbelastninger. Kommunene skal selv stå fritt til å velge hvilke rovviltrelaterte tiltak de vil bruke pengene til."

Miljøverndepartementet uttaler i brev 19. august 2004:

"Regjeringen vil følge opp spørsmålet i forbindelse med statsbudsjettet for 2005."

2.9.1.1 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen har merket seg at energi- og miljøkomiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at Regjeringen har lagt inn at kap. 1427

post 73 også skal nyttes til konfliktdependende tiltak retta mot lokalsamfunn, men at denne posten er videreført med samme bevilgning som i 2004 og at forslaget derfor ikke anses fulgt opp.

Komiteen konstaterer imidlertid at stortingsflertallet under behandlingen av statsbudsjettet for 2005 sluttet seg til Regjeringens forslag.

2.10 Nærings- og handelsdepartementet

2.10.1 Vedtak nr. 461, 14. juni 2004

"Stortinget ber Regjeringen om å ilagt dokumentavgift ved omorganisering av Statkraft blir kompensert med et tilsvarende beløp."

Nærings- og handelsdepartementet uttaler i brev 20. august 2004:

"Det vises til omtale av saken i St.prp. nr. 1 (2004-2005)."

2.10.1.1 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen har merket seg uttalelsen fra næringskomiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, hvor flertallet "registrerer at Regjeringen ikke har fulgt opp Stortingets vedtak om å ilagt dokumentavgift ved omorganisering av Statkraft blir kompensert med et tilsvarende beløp".

Komiteen konstaterer imidlertid at Stortingets flertall i forbindelse med behandlingen av finansinnstillingen vedtok å oppheve Stortingets vedtak.

2.10.2 Vedtak nr. 465, 14. juni 2004

"Stortinget ber Regjeringen legge aksjelovens normalregler til grunn ved fastsettelsen av utbytte fra Statkraft SF."

Nærings- og handelsdepartementet uttaler i brev 20. august 2004:

"Stortinget bestemmer utbyttet fra Statskraft SF for regnskapsåret 2004. Det vises til Regjeringens budsjettforslag og omtale i St.prp. nr. 1 (2004-2005)."

2.10.2.1 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen viser til uttalelse fra næringskomiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, hvor det heter at flertallet "har (videre) merket seg at Regjeringen ikke har fulgt opp Stortingets vedtak om å legge aksjelovens normalregler til grunn ved fastsettelsen av utbytte fra Statkraft SF".

Komiteen registrerer imidlertid at et flertall i forbindelse med behandlingen av finansinnstillingen vedtok å oppheve Stortingets vedtak.

2.10.3 Vedtak nr. 496, 15. juni 2004

"Stortinget ber Regjeringen om å etablere nye utviklingsmidler som innenfor rammene av EØS-avtalen kan gi norske verft fortrinn i utvikling og bygging av de fem gassferjene."

Nærings- og handelsdepartementet uttaler i brev 20. august 2004:

"Det vises til St.meld. nr. 31 (2003-2004) Vilje til vekst for norsk skipsfart og de maritime næringer. I denne meldingen heter det at Regjeringen vil opprette et eget innovasjonsprogram for maritim bransje. Dette programmet skal bidra både innen grunnleggende forskning, anvendt forskning og utvikling av produkter og tjenester. Regjeringen vil komme tilbake til dette i forbindelse med fremleggelsen av St.prp. nr. 1 (2004-2005)."

2.10.3.1 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen har merket seg at næringskomiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, i sin kommentar til Regjeringens oppfølging av vedtaket viser til

"... at Stortinget under behandlingen av skipsfartsmeldingen, jf. Innst. S. nr. 267 (2003-2004), ba Regjeringen, innenfor rammene av EØS-avtalen, gi norske verft fortrinn i utvikling og bygging av de fem gassferjene. Flertallet kan ikke se at Regjeringen har fulgt opp Stortingets vedtak på tilfredsstillende måte og forutsetter derfor at Regjeringen følger opp Stortingets klare signal om å legge til rette for at norske verft skal gis betingelser som sikrer at norske verft skal bygge ferjene og sikre norske arbeidsplasser og fremtidig verdiskaping."

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti, forutsetter at Regjeringen følger opp vedtaket og kommer tilbake til Stortinget på egnet måte i løpet av vårsesjonen 2005.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at avgjørelsen om bygging av disse fergene er tatt og at de skal utrustes i Norge. Disse medlemmer viser videre til at fergene blir utrustet av norske verft i fri konkurranse med utenlandske verft. Disse medlemmer viser til St. prp. nr. 1 (2004-2005) og omtalen av at det kan gis midler fra IFU-ordningen under Innovasjon Norge til utvikling av gassfergene.

2.11 Utdannings- og forskningsdepartementet

2.11.1 Vedtak nr. 319, 22. april 2004

"Stortinget ber Regjeringa fremme forslag som sikrer at kvalitetsreformen i høyere utdanning sikrer kvalitet og lik tilgjengelighet også for studenter med nedsatt funksjonsevne."

Utdannings- og forskningsdepartementet uttaler i brev 14. september 2004:

"En beskrivelse av situasjonen når det gjelder tilgjengelighet for studenter med nedsatt funksjonsevne og tiltak for ytterligere nedbygging av funksjonshemmende barrierer i universitets- og høyskolebygg vil bli omtalt i St.prp. nr. 1 (2004-2005)."

2.11.1.1 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen har merket seg at spørsmålet er omtalt i statsbudsjettet for 2005, men at det ikke ble fremmet konkret forslag til oppfølging av anmodningsvedtaket.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og

Sosialistisk Venstreparti, forutsetter at Regjeringen på egnet måte gir Stortinget tilbakemelding i løpet av vårsesjonen 2005.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti har merket seg at Regjeringen i november 2004 la frem en handlingsplan for økt tilgjengelighet for personer med nedsatt funksjonsevne. I denne sammenheng er en videre kartlegging av tilgjengeligheten ved universiteter og høyskoler et viktig tiltak. Disse medlemmer viser også til at spørsmålet om tilgjengelighet og tilrettelegging for funksjonshemmede studenter er behandlet i forslaget til ny lov om universiteter og høyskoler, jf. Ot.prp. nr. 79 (2003-2004), Innst. O. nr. 48 (2004-2005).

2.11.2 Vedtak nr. 519, 17. juni 2004

"Stortinget ber Regjeringen snarest legge frem en sak om sammensetning og organisering av skolemiljøutvalg."

Utdannings- og forskningsdepartementet uttaler i brev 20. august 2004:

"Regjeringen tar sikte på å fremlegge diverse lovdendringsforslag for Stortinget våren 2005 som ledd i oppfølgingen av St.meld. nr. 30 (2003-2004) Kultur for læring. Dagens bestemmelser i opplæringsloven om samarbeidsutvalg, foreldreråd og skoleutvalg samt en sammensetning og organisering av eventuelle skolemiljøutvalg vil i den forbindelse bli nærmere vurdert."

2.11.2.1 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen har merket seg at Regjeringa i sitt svar viser til oppfølgingen av St.meld. nr. 30 (2003-2004) og blant annet opplyser at "en sammensetning og organisering av eventuelle skolemiljøutvalg vil i den forbindelse bli nærmere vurdert".

Komiteen vil understreke at anmodningsvedtaket hvor Stortinget snarest ber om å få framlagt en sak, er vedtatt uavhengig av og etter Stortingets behandling av St.meld. nr. 30 (2003-2004).

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at Regjeringen tar sikte på å legge frem en odelstingsproposisjon som inneholder forslag om endringer i opplæringsloven og friskoleloven før påske. Proposisjonen vil i hovedsak inneholde lovforslag som oppfølging av St.meld. nr. 30 (2003-2004) Kultur for læring, jf. Innst. S. nr. 268 (2003-2004). Disse medlemmer viser til at proposisjonen i tillegg vil inneholde en del andre lovforslag, herunder forslag om sammensetning og organisering av skolemiljøutvalg, jf. anmodningsvedtak fra Stortinget av 17. juni 2004, vedtak nr. 519 (2003-2004).

Disse medlemmer anser anmodningsvedtaket oppfulgt.

2.11.3 Vedtak nr. 525, 17. juni 2004

"Stortinget ber Regjeringen legge frem egen sak om fremtidig organisering og finansiering av sikkerhetsopplæringen for fiskere i forbindelse med statsbudsjettet for 2005."

Utdannings- og forskningsdepartementet uttaler i brev 26. august 2004:

"Regjeringen vil legge frem saken i statsbudsjettet for 2005."

2.11.3.1 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen viser til Regjeringens svar hvor det heter at Regjeringen vil legge frem saken i statsbudsjettet for 2005. I omtalen i statsbudsjettet for 2005 heter det at "departementet arbeider med å vurdere korleis ein kan organisere dette tilbudet og korleis ein best mogeleg kan forvalte dei statlege midlane".

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti, anser ikke tilbakemeldingen som tilstrekkelig oppfølging av vedtaket og forutsetter at Regjeringen fremmer sak for Stortinget i løpet av vårsesjonen 2005.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti har merket seg at Regjeringen arbeider med å vurdere hvorledes dette opplæringstilbudet kan organiseres slik at man både oppnår en best mulig forvaltning av offentlige midler og en enda bedre sikkerhetsopplæring.

Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen melder tilbake til Stortinget når denne vurderingen er slutført.

3. ANMODNINGSVEDTAK STORTINGSSESJONEN 2002-2003

3.1 Justis- og politidepartementet

3.1.1 Vedtak nr. 65, 2. desember 2002

"Stortinget ber Regjeringen gi private adgang til å bygge fengsler. Nytt fengsel i Halden og utvidelse av Bergen fengsel med flere varetektsinnsatte prioriteres."

Justis- og politidepartementet uttaler i brev 25. august 2003:

"Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget i St.prp. nr. 1 (2003-2004) med omtale av sakene."

Justis- og politidepartementet uttaler i brev 13. september 2004:

"Justisdepartementet vil omtale saken i St.prp. nr. 1 (2004-2005)."

3.1.1.1 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen viser til omtale i budsjettet for 2005 og konstaterer at Regjeringen opplyser at den vil komme tilbake til fengsel i Halden på egnet måte. Komiteen konstaterer at stortingsflertallet ikke har hatt innvendinger til Regjeringens tilbakemelding.

3.1.2 Vedtak nr. 95, 5. desember 2002

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at det utvikles landsdekkende tilbud innen voldsbehandling og sinnemestring."

Justis- og politidepartementet uttaler i brev 25. august 2003:

"Justisdepartementet, Helsedepartementet, Barne- og familiedepartementet og Sosialdepartementet har innledet et samarbeid om utarbeidelse av en handlingsplan mot vold i nære relasjoner. I arbeidet med planen vurderes også tiltak for å bedre tilbudet om voldsbehandling og sinnemestring i hele landet. Saken vil bli vurdert og fulgt opp i denne sammenheng og bli omtalt i St.prp. nr. 1 (2003-2004)."

Justis- og politidepartementet uttaler i brev 13. september 2004:

"Justisdepartementet vil omtale saken i St.prp. nr. 1 (2004-2005)."

3.1.2.1 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen har forståelse for at det kan stilles spørsmål ved hvorvidt tiltakene i Handlingsplanen for vold i nære relasjoner kan anses å tilfredsstille kravet til et landsdekkende tilbud innen voldsbehandling og sinnemestring.

Komiteen registrerer imidlertid at stortingsflertallet ikke har hatt innvendinger mot Regjeringens tilbakemelding.

3.2 Kommunal- og regionaldepartementet

3.2.1 Vedtak nr. 478, 19. juni 2002

"Stortinget ber Regjeringen om å sørge for at partiets navn på lister også fremgår i form av blindeskrift."

Kommunal- og regionaldepartementet uttaler i brev 30. august 2002:

"Regjeringen gir i St.prp. nr. 1 (2002-2003) en omtale av hvordan vedtaket vil bli fulgt opp fra regjeringens side."

Kontroll- og konstitusjonskomiteens spørsmål i brev av 29. januar 2003:

"I St.prp. nr. 1 for Kommunal- og regionaldepartementet er det opplyst at spørsmålet om blindeskrift på stemmesedler var sendt på høring, med frist 15. oktober 2002. Komiteen ber på denne bakgrunn om å få opplyst hovedpunktene fra høringen, på dette punktet, og hvordan departementet ut fra dette planlegger å følge opp Stortingsvedtaket."

Kommunal- og regionaldepartementets svar av 14. februar 2003:

"I høringsnotatet vedrørende forskrift til ny valglov skisserte departementet tre alternative løsninger for å oppfylle intensjonene i Stortingets vedtak av 17. juni 2002 der de bad Regjeringen sørge for at partiets navn på lister også fremgår i form av blindeskrift."

Følgende alternativer ble nevnt:

- Trykke partienes navn i blindeskrift på hver enkelt stemmeseddel.
- "Kartotekløsning" der det benyttes en koffert/eske der skillearkene mellom stemmesedlene er påført partienes navn i blindeskrift.

- Trykke opp et begrenset antall stemmesedler med partinavnet trykket i blindeskrift.

Høringsinstansene var så å si enstemmige i at det ikke ville være hensiktsmessig å trykke listeoverskriften i punktskrift på stemmesedlene. Dette hadde delvis sammenheng med utgiftene dette ville medføre, dels skepsis til om dette praktisk lot seg gjennomføre. Det ble også påpekt at punktskrift på stemmesedlene i praksis vil kunne medføre betydelige problemer ved maskinell/optisk lesning.

De fleste høringsinstansene anbefalte "kartotek-løsningen". En god del høringsinstanser mente imidlertid at det ikke var nødvendig å forskriftsfeste bruk av en bestemt løsning. Det ble vist til at det ville være tilstrekkelig å forskriftsfeste at stemmegivningen skulle tilrettelegges slik at blinde ville være i stand til å avgi stemme uten å måtte be om hjelp. Mange uttalte at et fjerde alternativ, nemlig ordningen med å merke stemmeseddelskassetten inne i stemmeavlukkene med klislrelapper med listeoverskrifter i punktskrift, ville være den beste løsningen. Dette er en ordning som mange kommuner ved de siste valgene har fulgt etter oppfordring fra departementet.

Departementet har også tatt spørsmålet opp med Norges Blindforbund. De gav uttrykk for at det viktigste er å sikre en løsning hvor blinde velgere kan avgi stemme uten å måtte be om hjelp. Selv om punktskrift på alle stemmesedlene ideelt sett ville ha vært den beste løsningen, ser Blindforbundet at også andre måter å organisere stemmemottaket på vil være fullgode løsninger. Av de alternative løsningene anbefaler de stemmeavlukekassetten. Stemmeseddelskassetten vil kunne merkes med listeoverskrifter i både punkt- og storskrift.

Forskrift om valg til fylkesting og kommunestyre ble fastsatt 2. januar 2003. Her pålegges kommunene i § 26 annet ledd å tilrettelegge for at blinde og svaksynte velgere skal kunne avgi stemme uten å måtte be om hjelp. Kommunene bestemmer selv hvilken løsning de ønsker å benytte. Det må imidlertid legges avgjørende vekt på at valget skal være hemmelig og at den valgte løsningen skal være enkel å forholde seg til for blinde velgere.

Kontroll- og konstitusjonskomiteens merknader i Innst. S. nr. 168 (2002-2003):

"Komiteen tar svaret til foreløpig orientering, og ber om at Stortinget i første melding om anmodnings- og utredningsvedtak etter at erfaringene fra kommunevalget er oppsummert, orienteres om ordningen har vist seg å være tilstrekkelig til å oppfylle intensjonen bak Stortingets vedtak."

Kommunal- og regionaldepartementets tilbakemelding til Stortinget:

Kommunal- og regionaldepartementet ga høsten 2003 Markeds- og Mediainstituttet A/S (MMI) i oppdrag å kartlegge hvordan stemmegivningen ble tilrettelagt for blinde velgere ved kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2003. Undersøkelsen tok sikte på å avklare hvorvidt de ulike ordningene som ble brukt,

gjorde det mulig for blinde å avgi stemme alene uten å måtte ha hjelp fra andre, og om de blinde opplevde ordningene som lette eller vanskelige.

Undersøkelsen ble gjennomført som en spesialundersøkelse per telefon rett etter valget i perioden 26.-30. september 2003. Utvalget bestod av 216 blinde personer.

69 pst. av de spurte stemte ved årets kommunestyrevalg, hvilket er høyere enn befolkningen generelt. Av dem som ikke stemte ved valget (67 personer), oppgir et flertall på 73 pst. at den manglende valgdeltakelsen ikke hadde noe med deres synshemming å gjøre.

De 149 velgerne som hadde stemt, ble bedt om å uttale seg om de ulike ordningene/løsningene som kommunene hadde valgt for å legge til rette for at blinde velgere skulle kunne avgi sin stemme uten å måtte få hjelp fra andre.

Ser man på tallene for hvor mange som måtte ha hjelp i forhold til de forskjellige former for tilrettelegging (se nedenfor), er det ingen av løsningene som peker seg ut i forhold til brukervennlighet. 47 pst. svarte at de avgav stemme alene uten å måtte be om hjelp fra andre. 53 pst. svarte at de trengte hjelp. Norges Blindforbund har overfor departementet presisert at hjelp til blinde kan være å bli vist inn i stemmeavlukekassetten og få systemet forklart. Det er ikke nødvendigvis selve handlingen med å avgi stemme som trenger å ha voldt problemer. Andelen velgere som har klart å avgi stemme uten hjelp, er derfor antakelig større enn det undersøkelsen gir uttrykk for.

Kommunene benyttet seg i hovedsak av tre forskjellige løsninger for tilrettelegging for blinde velgere:

- Ved at stemmeseddeleskene/kassetten var merket med lapper med blindeskraft. Her oppgav 46 pst. av de blinde velgerne at de måtte ha hjelp for å få avgitt sin stemme.
- Ved at velgerne ble tilbudt en eske eller lignende med skilleark hvor navnet på partiet var merket i blindeskraft på skillearket. 42 pst. av disse velgerne sa de trengte hjelp.
- Ved at alle stemmesedler var trykket med blindeskraft. Også her måtte 42 pst. be om bistand. Dette var antakelig den stemmeseddelen departementet laget som inneholdt navnene på alle partiene i blindeskraft.

Departementet har vært i kontakt med Norges Blindforbund om erfaringene fra kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2003. Blindforbundet er generelt tilfreds med hvordan kommunene tilrettelagte stemmegivningen for blinde ved valget i 2003. Ved fremtidige valg er det imidlertid viktig å se på hvordan informasjonen/veiledningen til de blinde om valgavviklingen kan forbedres. Norges Blindforbund mener det er på dette feltet departementet og kommunene - i nær dialog med Blindforbundet - må sette inn ressursene.

Etter departementets oppfatning viser den foretatte evaluering at kommunenes tilrettelegging av stemmegivningen for blinde velgere oppfyller intensjonen bak Stortingets vedtak. Det er likevel viktig å jobbe videre

med å forbedre informasjonen til denne gruppen av velgere.

3.2.1.1 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen viser til Kommunal- og regionaldepartementets svar som på en utførlig måte synliggjør at vedtaket vanskelig lar seg realisere. Komiteen har særlig merket seg departementets nære samarbeid med Norges Blindforbund.

Komiteen anser på denne bakgrunn at Stortingets anmodningsvedtak er fulgt opp på en tilfredsstillende måte.

3.3 Nærings- og handelsdepartementet

3.3.1 Vedtak nr. 515, 16. juni 2003

"Stortinget ber Regjeringen innen utgangen av 2003 på egnet måte fremme nødvendige forslag for å side- stille skriftlig og elektronisk legitimasjon."

Nærings- og handelsdepartementet uttaler i brev 22. august 2003:

"Regjeringen vil innen utgangen av 2003 sende nødvendige lov- og/eller forskriftsendringer på alminnelig høring. Det tas sikte på at endringene trer i kraft første halvdel av 2004."

Nærings- og handelsdepartementet uttaler i brev 20. august 2004:

"Forslag til nødvendige endringer i lov om elektronisk signatur ble sendt på alminnelig høring mars 2004, med høringsfrist 4. juni 2004. Nærings- og handelsdepartementet og Finansdepartementet har blitt enig om å utsette dette arbeidet da Moderniseringsdepartementet har startet opp et arbeid med å utarbeide en felles kravspesifikasjon for bruk av elektronisk signatur/elek-

tronisk identifikasjon (ID). Relevante avklaringer i dette prosjektet ventes i løpet av høsten 2004."

3.3.1.1 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen viser til Regjeringens svar i forbindelse med behandlingen av anmodningsvedtakene for 2003 hvor det heter:

"Regjeringen vil innen utgangen av 2003 sende nødvendige lov- og eller forskriftsendringer på alminnelig høring. Det tas sikte på at endringene trer i kraft første halvdel av 2004."

Komiteen viser videre til Regjeringens svar i forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 4 (2004-2005) hvor det opplyses at:

"Nærings- og handelsdepartementet har blitt enige om å utsette dette arbeidet da Moderniseringsdepartementet har startet opp et arbeid med å utarbeide en felles kravspesifikasjon for bruk av elektronisk signatur/elektronisk identifikasjon ID, Relevante avklaringer i dette prosjektet ventes i løpet av høsten 2004."

Komiteen konstaterer at Stortingets vedtak fortsatt ikke er iverksatt og forutsetter at Stortinget orienteres om fremdriften på egnet måte.

4. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til meldingen og råår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

St.meld. nr. 4 (2004-2005) - om anmodnings- og utredningsvedtak i stortings sesjonen 2003-2004 - vedlegges protokollen.

Oslo, i kontroll- og konstitusjonskomiteen, den 22. februar 2005

Ågot Valle
leder

Jørgen Kosmo
ordfører

